

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยมาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔

กรณีสืบเนื่องจากธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) โจทก์ตามคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๕๐/๒๕๕๒ ของศาลแพ่งธนบุรี ฟ้องให้นายบุญมา หรือสมพจน์ แซ่ลี หรือทรัพย์มีทอง จำเลย ผู้ร้องให้ชำระหนี้ตามสัญญา เบิกเงินเกินบัญชีและหนี้ตามสัญญาคู่เงินพร้อมดอกเบี้ยรวมเป็นเงินจำนวน ๒,๖๗๕,๖๕๕.๑๒ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘.๗๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๘๕๗,๕๕๔.๘๕ บาท นับถัดจากวันฟ้อง จนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์แล้วเสร็จ หากผู้ร้องไม่ชำระหรือชำระไม่ครบให้บังคับจำนองที่ดินพร้อม สิ่งปลูกสร้างที่ผู้ร้องจำนองไว้กับโจทก์ชำระหนี้แก่โจทก์

ผู้ร้องให้การต่อสู้คดีหลายประการ และอ้างในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญว่าพฤติการณ์ในการ ประกอบธุรกรรมของโจทก์เกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวิธีปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลด ดังกล่าว แม้โจทก์จะอ้างว่าเป็นไปตามวิธีการและประเพณีในทางการค้าของธนาคารโดยทั่วไป แต่จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การกระทำ ของโจทก์เป็นการเอาเปรียบลูกค้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นธรรม ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๒ (๕) ประกอบด้วยมาตรา ๔๔ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ด้วย ปรากฏตามคำให้การของผู้ร้องลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒

ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ต่อศาลแพ่งธนบุรีเพื่อขอให้ส่งต่อศาล รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปความว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ และพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ และมาตรา ๖ ที่โจทก์ใช้กำหนดและเรียกดอกเบี้ยทบต้นและดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ และเป็นการ จำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๙

ศาลแพ่งธนบุรีได้มีหนังสือที่ ขธ ๐๒๑๑/๔๕๕๒ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๓ เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า คดีมีปัญหาว่าการคิดดอกเบี้ยของโจทก์เป็นโมฆะและขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยและแจ้งผลให้ศาลแพ่งธนบุรีทราบด้วย

พิเคราะห์แล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างไว้ในคำให้การบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแพ่งธนบุรีจะใช้บังคับคดีที่โจทก์ฟ้องผู้ร้อง เป็นคนละเรื่องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ จึงไม่มีกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยแต่อย่างใด ส่วนบทบัญญัติของกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างมาในคำร้องลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ และเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๕ ซึ่งต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ นั้นเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งหมด (ยกเว้นมาตรา ๕๐ ซึ่งได้วินิจฉัยแล้ว) ล้วนเป็นข้อยกเว้นคำให้การของผู้ร้องซึ่งไม่เป็นประเด็นแห่งคดี และไม่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงไม่วินิจฉัยให้เช่นเดียวกัน

อาศัยเหตุดังได้กล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ